

Kulturdepartementet
Deres ref.: 13/1642 ME/M3 AsZa:elt

Oslo, 12. juni 2013

Fordeling av Norsk Tippings overskudd øremerket samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner – høringsuttalelse

Vi viser til departementets høringsbrev av 30. april 2013, og takker for anledningen til å gi våre kommentarer.

Vi oppfatter det i utgangspunktet som både positivt og betimelig at den aktuelle potten nå åpnes opp, og at det etableres en ordning med generelle kriterier.

Vi oppfatter det også som positivt at det foreslås en overgangsordning fram til og med 2017, slik at de organisasjonene som vil oppleve – eventuelt sterkt – reduserte inntekter, får muligheten til å iverksette kompenserende tiltak eller justere driftsomfanget med utgangspunkt i en klar tidsfrist.

Når potten først åpnes opp for å inkludere flere organisasjoner, finner vi det derimot uheldig at det samtidig foreslås kriterier som risikerer å ekskludere en del organisasjoner som både har et nasjonalt formål og stor frivillig aktivitet. Vi forstår det slik at departementet her foreslår noe smalere kriterier enn det som ble foreslått av Oxford Research, i hovedsak til fordel for medlemsorganisasjoner på bekostning av stiftelser.

Vi viser her til departementets forslag til ny § 6a, jf. departementets forklaring på side 5-6 i høringsnotatet:

Organisasjonen må være landsdekkende. Med landsdekkende menes en organisasjon som har et formål/aktivitet av nasjonalt omfang utover det regionale og lokale. Det stilles krav om at organisasjonen har en sentralorganisasjon med tilhørende virksomhet med jevnlig regional og lokal aktivitet, fordelt geografisk rundt i landet. Det stilles samme krav til regional og lokal aktivitet og krav til geografisk utbredelse til organisasjoner som ikke er organisert med lokale eller regionale lag. Det er kun sentralorganisasjonen som vil være søknadsberettiget.

Bestemmelsen synes å utelukke organisasjoner med et nasjonalt formål som imidlertid ikke er organisert med bred geografisk spredning, riktignok noe avhengig av hvor terskelen legges for hva

som skal anses som "jevnlig regional og lokal aktivitet, fordelt geografisk rundt i landet". Kriteriet kan også synes noe uklart, og avhengig av en avklaring gjennom beslutningspraksis. Som et utgangspunkt synes kriteriet primært å kunne oppfylles av medlemsbaserte organisasjoner. Hvis dette ikke er hensikten, bør definisjonen etter vårt syn omformuleres.

Kriteriet slik det nå står, synes å skille seg fra forslaget fra Oxford Research, som tvert om fremhevet at også organisasjonsformer som ikke er medlemsbaserte, bør omfattes av den nye ordningen:

Det finnes imidlertid en rekke frivillige organisasjoner som hverken er medlemsbasert eller demokratisk oppbygd. Organisasjonene kan derimot ha oppslutning fra enkeltpersoner og grupper, eksempelvis i form av økonomisk bidrag eller støttemedlemskap. Støttemedlemskap gir dog verken formell eller reell innflytelse over organisasjonenes prioriteringer. Denne type organisasjoner vil likevel kunne være viktige bidragsytere innen samfunnsnyttige og humanitære formål.

Oxford Research viser til at det er registrert 427 stiftelser i Frivillighetsregisteret. Hvor mange av disse som risikerer å bli utestengt fra ordningen med det foreslåtte kriteriet, er uklart. Det synes imidlertid åpenbart at det foreslåtte kriteriet vil virke ekskluderende for en del organisasjoner.

Vi ser grunn til bekymring for at vår organisasjon vil være blant de som vil bli ekskludert fra å søke støtte fra 2018. Midlene fra Norsk Tipping er vår største enkeltinntekt, og utgjør ca. en fjerdedel av totalbudsjettet. Vi er innforstått med at en omlegging av ordningen, med etablering av generelle kriterier, nødvendigvis vil medføre en reduksjon i midler for mange av organisasjonene som per i dag mottar midler, ettersom disse heretter må fordeles på flere organisasjoner. Derimot oppfatter vi det som problematisk hvis flere organisasjoner simpelthen ekskluderes fra ordningen. I vårt tilfelle risikerer dette å medføre en alvorlig svekkelse av grunndriften, inkludert nedbemanning.

Vi anser også at Antirasistisk Senter kan eksemplifisere hvorfor det vil være uheldig med et så vidt ekskluderende kriterium:

Antirasistisk Senter er en stiftelse med et nasjonalt formål med hovedkontor i Oslo. Vårt formål er formulert slik: "Antirasistisk Senter er et uavhengig senter som arbeider for å bekjempe rasisme og diskriminering i Norge. Antirasistisk Senters visjon er et kulturelt mangfoldig og sosialt rettferdig samfunn."

Dette nasjonale formålet kommer til uttrykk på en rekke måter i vårt daglige arbeid:

- Vi arbeider på et nasjonalt plan både politisk og mediemessig for å ivareta og styrke minoriteters vern mot rasisme og diskriminering.
- Vi mottar, og følger opp, henvendelser om opplevd rasisme og diskriminering fra hele landet.
- Vi har en utstrakt reisevirksomhet, med foredrag, debatttagelse mv. over hele landet.
- Vi gjennomfører regelmessig prosjekter med nasjonalt nedslagsfelt. Eksempler vil være et prosjekt med kartlegging av nettrasisme, og et påfølgende prosjekt med organisering av frivillige aktivister som svarer på rasisme på nett (i etterkant av 22. juli).
- Vi gjennomfører også prosjekter med bred geografisk utbredelse. Ettersom disse ikke er en fast del av virksomheten, vil de imidlertid ikke nødvendigvis utgjøre et grunnlag for å anses som

"landsdekkende" etter den foreslåtte definisjonen (avhengig av tolkningen av kriteriet). Det mest åpenbare eksempelet er kampanjen Tea Time, som organiserte 3500 teselskaper mellom muslimer og ikke-muslimer over hele Norge, for øvrig i form av en betydelig frivillig virksomhet.

Dette er kun ment som eksempler på hva slags aktivitet vi er bekymret for vil bli ekskludert av det foreslåtte kriteriet, og er ikke uttømmende for vårt nasjonale arbeid.

Vi vil anta at også andre organisasjoner som er organisert etter samme mønster som oss vil ha lignende eksempler på aktivitet med et nasjonalt nedslagsfelt og betydelig frivillig innsats, samt en viss geografisk spredning som derimot ikke nødvendigvis oppfyller det aktuelle kriteriet. Hvis den nye ordningen medfører at organisasjoner som dette utestenges og frivillig aktivitet som dette svekkes, vil vi mene at det er svært problematisk.

Det betyr i så fall at man etablerer en varig ordning som er langt smalere enn hva formålet skulle tilsi, og at man i praksis utelukker organisasjoner som fungerer nasjonalt, som har et samfunnsnyttig og/eller et humanitært formål, og som også i betydelig grad benytter seg av frivillighet.

Vi vil derfor foreslå at det aktuelle kriteriet omformuleres og at det spesifiseres, eksempelvis som en alternativ definisjon av "landsdekkende", at organisasjoner med et nasjonalt formål kan anses som omfattet. Eksempelvis: *Dette kan også gjelde organisasjoner med et nasjonalt formål og et nasjonalt nedslagsfelt.*

Vi takker igjen for anledningen til å gi våre kommentarer.

Med vennlig hilsen,
for Antirasistisk Senter,

/s/ Rune Berglund Steen
leder